

El TSJC deixa clar que s'ha de treure el que s'ha acumulat al Cogulló els últims 11 anys

El Tribunal admet la petició d'execució de sentència dels veïns de la Rampinya i ratifica que els abocaments han de parar el 30 de juny

david bricollé 23.01.2019 | 17:41

per a les LÍNIES Es calcula que al runam del Cogulló hi ha acumulats actualment uns 44 milions de tones de material **ARXIU/E. B.**

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ordena que es retiri del runam del **Cogulló de Sallent** tot el material que **Iberpotash** hi ha acumulat des de l'abril del 2008. És a dir, des de la data en què la Generalitat va concendir l'autorització ambiental que

inicialment donava ampara a aquests abocaments, però que aquest mateix Tribunal va anul·lar amb una sentència del 2013, atenent una demanda presentada per l'Associació de Veïns Sant Antoni del Barri de la Rampinya de Sallent. Sentència que el Suprem va elevar a ferma el juliol del 2015.

Parlem, per tant, d'un dels procediments que s'arrosseguen des de fa més d'una dècada i que ja ha passat per diversos capítols, però que ara ha té un nou pronunciament rellevant. **Es tracta d'una interlocutòria que el que fa és atendre la petició cursada per l'associació veïnal perquè s'executi aquella sentència ferma abans esmentada.** I el que demana concretament l'entitat del barri de la Rampinya és que «cessi l'activitat d'extracció minera» que genera aquest abocament; la «retirada del residu salí abocat i acumulat al dipòsit de l'escombrera del Cogulló des del 29 d'abril del 2008»; la «fixació d'un programa de restauració» i d'una fiança.

Contra aquesta petició (tècnicament és un incident d'execució de sentència) es van posicionar davant del tribunal tant Iberpotash, com la Generalitat (que és qui fa onze anys va atorgar la llicència

anul.lada) i sis empreses del Bages que es consideraven indirectament afectades i que feien costat a la factoria minera.

D'aquest darrer pronunciament del Tribunal, que hauria de ser el capítol judicial definitiu d'aquest procediment, en destaquen dos aspectes en la part dispositiva. El principal, que **requereix la «retirada del residu salí abocat i acumulat al dipòsit del Cogulló en els termes que fa valer la part actora d'acord amb eñs programes i fiances de la seva raó, sempre i quan gaudeixin de la titulació habilitant que procedeix».**

És a dir, exigeix que s'atengui al que demana l'associació de veïns, d'eliminar el material dipositat al llarg dels últims pràcticament onze anys. Per a l'advocat de l'entitat veïnal, **Clement Fernández**, aquest pronunciament és rellevant perquè el magistrat «deixa clar que, d'una manera o d'una altra, han de treure tot el material que han acumulat sense llicència. L'empresa té presentat un pla de restauració que es basa en gran part en la comercialització de la sal que hi ha al runam i en la dissolució a través del col.lector. Per nosaltres, la interlocutòria el que deixa clar és que si aquesta fórmula funciona, perfecte, però que si no funciona, l'empresa està obligada a treure el material acumulat en aquests onze anys», que l'entitat calcula que és una part important d'aquest runam, on **s'estima que hi ha acumulats uns 44 milions de tones**. El càlcul que fan els demandants és que des que es va concendir l'autorització anul.lada s'hi haurien abocat entre **12 i 13 milions de tones de residu salí**.

El segon aspecte rellevant de la part dispositiva d'aquesta interlocutòria és molt més clara. El que fa és ratificar que el 30 de juny d'aquest any és la data límit per continuar abocant al runam del Cogulló de Sallent, d'acord amb les pròrrogues concedides a partir d'un primer termini que es va fixar per al 30 de juny del 2017.

Activitat inhabilitada

En la personació davant la petició d'execució que feia l'associació de veïns sallentina, la Generalitat defensava la seva oposició a aquesta pretensió basant-se en les actuacions que ja s'han anat adoptant com a execució de diferents procediments judicials.

Per la seva part, Iberpotash basava els seus arguments, segons recull el Tribunal en el text de la interlocutòria, en que «només s'ha dictat un pronunciament jurisdiccional declaratiu, sense cap condemna, s'insisteix en les actuacions dutes a terme insistint en la possible regularització de l'activitat, negant els perill a persones i al medi, i en la desproporció del cessament que es predica a Sallent i **Balsareny**, i s'apunta que el programa de restauració i fiança ja actúa» en el sentit de donar compliment a les sentències.

El magistrat Manuel Táboas, que ha portat la major part dels processos del TSJC relatius al Cogulló, subratlla que no es pot posar en dubte que **«s'ha efectuat un pronunciament judicial ferm de**

deixar sense efecte un títol habilitant d'autorització ambiental per la seva disconformitat a dret (urbanística i ambiental)», hi afegeix que «resulta necessari atènyer-se a les seves inexcusables conseqüències jurídiques» i conclou: «això vol dir que **l'habilitació per a l'activitat que la motivava no existeix i, senzillament, aquesta ha de cessar**». Tot seguit puntualitza que, d'acord amb el que es va acabar pactant, aquest cessament té de marge (i límit) fins al proper 30 de juny.

Tot i que amb un llenguatge enrevessat, insisteix a dir que el compliment de la sentència està pendent i que no es pot basar només en els passos que ha fet fins ara la Generalitat i l'empresa. Així ho expressa el magistrat quan diu que «com a molt es tracta de mers actes administratius, la força dels quals de cap manera poden erigir-se amb la força necessària per deixar sense efecte el que s'ha resolt per la sentència ferma», i que «per si això no fos poc, també ha quedat clar que de cap manera no consta que s'hagi promogut en els presents actes, segurament per resultar prematur, incident d'impossible execució del que s'ha resolt amb força de cosa jutjada».

I incideix en què cal un compliment efectiu de la sentència: «resulta paradoxal i sorprenent que es pretengui sostenir que aquesta situació de suposat innegablement implícit i la seva conseqüència necessària no concorren, i que la censura judicial del que ha esdevingut pugui arribar a permetre que el que és disconforme a dret pugui seguir produint els seus efectes com si res no s'hagués dit ni decidit».

El cas engegat per Sebastià Estradé rep una nova empenta del Suprem

Els litigis pel runam del Cogulló han tingut els darrers dies un segon pronunciament judicial. Es tracta d'una providència del **Tribunal Suprem**, que el que fa és **desestimar un recurs de cassació que van presentar conjuntament la Generalitat i Iberpotash** contra una altra petició d'execució de sentència, en aquest cas la del **procés judicial que el 2008 va iniciar l'advocat sallentí i escriptor Sebastià Estradé**, de la mà de la lletrada **Montserrat Badia**, també contra l'autorització ambiental atorgada a l'empresa. Aquell contenciós va tenir una primera sentència el 2011 que determinava que Iberpotash havia de pagar una fiança superior a la inicialment establerta (que era de menys de 600.000 euros i que posteriorment es va apujar a 7 milions).

Sebastià Estradé va morir l'abril del 2016, però el seu fill, juntament amb l'advocada amb la que el seu pare va iniciar el contenciós, manté el procediment obert i el 2016 van presentar un incident d'execució de sentència, que va ser recorregut pel Govern i per l'empresa, recurs que el Suprem no ha admès. Segons Badia, la petició que es manté com a materialització d'aquella sentència original és que es presenti un pla de restauració (l'empresa en té un d'aprovat des del 2018) i que es fixi «una fiança ajustada» al que s'ha acumulat en aquest runam i, per tant, al cost estimat de retirar-lo. Per a l'advocada d'Estradé, la quantitat de 7 milions d'euros (amb el nou pla són) és «totalment insuficient». **Els seus càlculs, prenent per exemple com a referència que la restauració d'un dipòsit de molt menys volum, com és el de Vilaforns, va costar uns 9 milions d'euros, és que aquesta fiança s'hauria de situar per sobre dels 60 milions.**